

Donostiako Arrano Beltza euskaltokia

Donostia zer den azaltzen hasteak ez dut uste merezi duenik, baina ez dago gauza bera esaterik Arrano Beltzari buruz. Presentazio gisa, Arrano Beltza euskaltokia dela esan behar da. Bale, eta zer da euskaltokia? Lehenengo kolpetik euskaraz ikas-teko lekua dela dirudi, euskaltegien kideko, alegia. Buelta gehiago eman gabe, esan dezagun euskaltokiak euskararengatik eta euskararen inguruan mugitzen diren erakundeak direla. Berrezitasunik nabarmenena eta jendeak lehenengo identifikatzen duena hau da: euskaltokietan euskaraz egiten da eta, beraz, «euskaltokia = euskaraz egiteko tokia» berdintza egin genezake gauzak ulergarriago egiteko.

Euskaltokien mugimendua (beste izen batzuk ere hartzen ditu, halanola, mintza-elkartea, ...) duela hiruzpalau urte hasi zen Euskal Herrian eta dagoeneko badira hainbat elkarte era honetakoak Hegoaldean banaturik, baina elkarren arteko koordinaziorik gabe. Donostiakook behintzat ez dugu besteen berri zehatzik, nahiz eta denekin harremanetan hasteko asmotan izan. Egoera honetan, Arrano Beltzaz mintzatuko gara soilik.

Arrano Beltzaren helburu nagusia euskal kultura, euskal giroa eta euskara bultzatzea da. Badu azpichelburu garrantzitsu bat ere: euskaraz ikasten ari den jendeari non praktikatu a eskaintzea. Euskarazko ikasle asko kexu izaten da klasetik irten ondoren etxean, lagunartean eta eskola edo lantokian erdal giroa izanik, euskara praktikatzeko aukerarik izaten ez duela eta. Aukera hauek zabalduz joango dira, euskal irratia eta telebista indartuz joango diren neurrian, entzuteko ahalbidea izango bait dute eta, bestalde, AEK eta HABEren moduko erakunde handiek ere gero eta garrantzi handiagoa ematen bait diete klasetik kanpoko ekintza eta solasaldiei, ikasleek klasean jasotakoa bizitza normalera aplikatu ahal izan dezaten. Dena dela, honek ez du arazoa erabat konponduko eta kontutan izan behar da, gainera, egoera asko aldatzen dela herri batetik bestera; erdal zonan zailtasunak askoz handiagoak izango dira euskal zonan baino eta euskal zonaren barruan bertan ere giroa euskaldunagoa izaten da herri txikietan hiri handietan baino.

Euskarak jasaten duen egoera diglosiko honetan, euskararen irla izan nahi dute euskaltokiek euskaraz egin eta euskaraz bizi nahi dutenentzat.

Arrano Beltza sortzeko ideia herritik irten zen eta elkarte gisa eratu zela hiruzpalau urte pasa diren arren, oraindik ere indartu eta sendotu ezinda dabil, herri-mugimendu askori gerta-

tzen zaionaren antzera. Euskal Herrian normala denez, ideia berriak herriko jendeak altxatu behar izaten ditu bere pazientzia, sos eta hainbat bider eta hain esanahi desberdinekin aipatu izan den «militantzia» euskararen kausa sakratuari eskainiaz. Dirudenez, oraingoan ere, ikastolekin, gaeskolekin, euskal aldizkariekin eta beste hainbat kultur mugimendurekin egin den bezala, bide beretik goaz, nahiz eta azken boladan jendearen militantziarako garra ito samartuta ibili.

Helburua eta sorrera aipatu ondoren, funtzionamenduari helduko diogu. Forma aldetik, Arrano Beltza kultur, solas eta kirol elkarte da. Era honetako elkarte gehienentzako antzera, oinarria bazkideek osatua da, bazkideak dira elkartearen jabe eta denen artean banatzen dira eskubideak eta erantzunbeharrak. Urtean behin batzar nagusia ospatzen da eta bertan batzorde zuzendaria hautatzen. Batzorde hau izango da urtean zehar elkartearen kudeamenduz arduratuko dena.

Diru-sarrera nagusia (ia bakarra oraingoz) bazkideek hilero ordaintzen duten kuota da, eta esan daiteke martxa honetan oso zaila dela lokala erosi, obrak egin eta horretarako eskatu behar izan diren kredituei erantzutea eta gainera kultur ekintzak antolatzeke txakur-txiki bat edukitzea.

Maila honetara heldutakoan, euskal kulturaren inguruan ibili den edonork inoiz entzungo zuen errosarioa dator: dirurik ezarengatik sakrifikatu beharra, euskara aurrera ateratzeko denok lagundu beharra, ezer eskatu ezina, egindako lana kobratzerik eza, mundu honetara sufritzera etorriak izana, eta hone-lako beste orapronobis zenbait.

Argi utzi nahi dugu, ez gaudela prest zulo horretan sartzeko. Bada garaia, euskaraz *gustora* sentitzeko zerbait egiten has gaitezen. Eta horregatik proposatzen dugu, Arrano Beltza *lasai eta euskaraz* afaldu, txikito bat hartu, sagardo ederra das-tatu, lagunartean kontuak esan, pintxoak jan, kartetan egin, musika entzun, irakurri, txisteak kontatu, bertsoetan egin eta, hitz batean esateko, gure aisialdia euskalduntzeko izan dadila. Tar-teka, kultur ekintza izen serioko saioak ere antolatzen ditugu, halanola, hilean behineko *topaketak* (hitzaldiak, kantaldiak, sukaldaritzako klaseak...). Gure helburua lortzeko, euskaraz egiten duen eta egin nahi duen jendea besterik ez da behar, eta jendeari eskatzen zaion gauza bakarra da, *gustora* egotera joan dadila. Proba egitea ez da asko kostatzen, aski da jakitea Arrano Beltza, Donostiako Parte Zaharreko Ikatz kalean 10. zk.an (Juan de Bilbao, 10) dagoela eta ostiralero, 7.30etatik 11etara, irekita egoten dela eta garai horretan pintxoak, txikitoak, musika, eta abar segurtatuak daudela.

Ez dugu uste, jendeari txikito bat hartzera joateko eskatzea gehiegizko abusutzat jo daitekeenik, euskal kulturaren munduxkan egiten diren «enbajadak» ezagutuz gero batez ere. A, eta lasai, ez dugu «enbajadarik» sartzeko asmorik eta.

Edozein ostiraletarako gonbidatuta zaudete. Han topatuko dugu elkar. ■ *Lore Azkarate*